

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תשצו

ערב שבת קודש פ' נצבים-וילך, כ"ב אלול ה'תשס"ט
שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חילולי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שנת השישים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"ז שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

התי מענדל הלוי שיי רייטשיק

לרגל היכנסו לעול המצוות, ביום טו"ב אלול,

היי תהא שנת סימן טוב

ולזכות אחיותיו תחיינה

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' לוי הלוי וזוגתו מרת מרים שיחיו רייטשיק

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יעקב מיכאל הלוי וזוגתו מרת אסתר שיחיו גינזבורג

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

*

לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל

נפטר בש"ק פ' נצבים, ז"ך אלול ה'תשס"ה

וזוגתו מרת טשארנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה סטראל

נפטרה בליל ה' טבת ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י בנם

הו"ח ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל

ומשפחתם שיחיו סטראל

נדפס לעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל חוב' פאולין רות ב"ר יצחק עיה
ולע"ה ר' יוסף ארי' לייב ב"ר משה באר חוב' מרת חשא ב"ר נטע אורי עיה ולע"ה ר' מאיר ב"ר צבי עיה שנאל
והקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו — לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

דבר מלכות

3

הבריאה והגאולה / משיחת כ"ה אלול ה'תשנ"א

זמן הגאולה

7

"הי נראה למשה כאילו הוא חי" - בנופו / פרשת השבוע באור הגאולה

ניצוצות של משיח

9

"מנחם שמו" - כפי שחותם בדרך כלל / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה ומשיח

נסיעה לרבי - מדור מיוחד

10

חייב אדם להקביל פני רבו ברגל / שיחות ואג"ק אודות נסיעתו של חסיד לרבי לחודש החנים

כתב-יד-קודש

14

שמותיו של משיח / צילום נדיר מהגהת כ"ק אדיש מה"ם על שיחות ש"פ נצבים וש"פ ילך ה'תשנ"ב

המדור "דבר מלכות" מוקדש לזכות

ר' יעקב מיכאל הלוי בן עלקא וזוג' מרת אסתר בת בלומה גוטה שיחיו וילדיהם: מיכל, נחמה, יוסף יצחק הלוי, חנה ומנחם מענדל הלוי שיחיו גינזבורג

ולזכות זקניהם: מרת עלקא תח"י בת רייזל ומרת בלומה גוטה תח"י בת נחה לברכה והצלחה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות, ולקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש

לזכות

הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי וזוג' מרת נחמה פייגא שיחיו וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ת דוד הלוי ובניהם: נתן הלוי ויוסף יצחק הלוי שי' לאבקובסקי מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחווה מוסיא שיחיו שגלוב

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 646-544-5386

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': 960-0667 (03) • פקס: 960-7219 (03)

דואר אלקטרוני: chinuch@neto.net.il • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

138) להעיר, ש"חל" בניטריא מ"ת ר"ל שרומז למספר השעות דב' ימי ר"ה ("יומא אריכתא").
כ"פ ב"ד, מ"ת ר"ל ר"ל שרומז למספר השעות דב' ימי ר"ה ("יומא אריכתא").
139) לא, יא.
140) שם, יב.

141) ומדגש גם בהפטר דשבת שובה – "שובה ישראל עד הרי אלקיך", וידוע הפירוש בזה, שהתשובה היא עד שהרי נעשה אלקיך (ראה לקו"ת דרושים לשבת שובה סה"א, ובכ"מ), וענין זה הוא בשלמות בביהמ"ק, "בבוא כל ישראל לראות את פני הרי אלקיך", וכשם שבא לראות כך בא לראות, שראוי בגלוי "פני הרי אלקיך", שהרי נעשה אלקיך; והמשך ההפטר "תשלמה פרים שפתינו", אשר, השלמות האמתית בזה היא ע"י הקרבת הפרים (מובחר שבקרבת) ע"ג המזבח שבביהמ"ק.

142) להעיר מהמנהג ברי"ה לנגן ניגוני רבויני נשיאנו בהוכרת שמוחיהם [ומתחיל מהקרבן אלנו – נשיא דורנו, כ"ק מו"ת אדמו"ר, אדמו"ר מהרש"ב, אדמו"ר מהר"ש, הצמח צנ"ק*, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הזקן, המגיד והבעש"ט], די ש לומר, שניגונים אלו הם הכנה לניגון דשירה העשירית.

(* להעיר, שערב ר"ה הוא יום הולדתו, ומזלו גובר, כולל ובמיוחד בנוגע לענין הגאולה המדגש בב' שמותיו, "צמח" ו"צדק", שמוותו של משיח.

143) ישעי מב, יר"ד. ועוד.

144) מכילתא בשלח טו, א. ועוד.

145) ולהעיר, שכשחשקן וכסלו מלאים ישנם שלשה חדשים תלמים זה לאחר זה (השרי שלעולם מלא) חשקן וכסלו – "חוקה" בהשלימות דישראל - תורה.

תורה

"צמח ו"צדק"

- שמותיו של משיח

לקראת ראש השנה הבעל"ט, ובפרט ערב ראש השנה – יום הולדת אדמו"ר הצמח צדק – שחל בשבוע הבא שמתברך משבת זו, הבאנו צילום נדיר ומיוחד מעלה ההגה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, על קונטרס משיחות ש"פ נצבים ה'תנש"א, יום ב' דר"ה וש"פ וילך ו' תשרי ה'תשנ"ב – השיחות האחרונות ששמענו (לעת-עתה) מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בתאריכים אלו (נדפס בסה"ש תשנ"ב ח"א ע' 24 ולהבנת הענין יש לעיין שם)

צילום נוסף מהגהה דשיחה דזו נדפס ב"יחי המלך" קיח ע' 18

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

(138) להעיר, ש"חיל" בגימטריא מ"ח, די"ל שרומז למספר השעות דב' ימי ר"ה ("יומא אריכתא"), בגימט' כדכד – ראה לקו"ת ד"ה ושמתי כדכד. ועוד.

(142) להעיר מהמנהג ב"ה לנגן ניגוני רבותינו נשיאינו בהזכרת שמותיהם [ומתחיל מהקרוב אלינו – נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, אדמו"ר מהורש"ב, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר הצמח צדק*], אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הזקן, המגיד והבעש"ט], דיש לומר, שניגונים אלו הם הכנה לניגון דשירה העשירית.

(* להעיר, שערב ר"ה הוא יום הולדתו, ומזלו גובר, כולל ובמיוחד בנוגע לענין הגאולה המודגש בב' שמותיו, "צמח" ו"צדק", שמותיו של משיח.

(145) ולהעיר, שכשחשוון וכסלו מלאים ישנם שלשה חדשים מלאים זה לאחר זה (תשרי שלעולם מלא) חשוון וכסלו) – "חזקה" בהשלימות דישאל שדומין ללבנה.

המדור מוקדש

לעילוי נשמת הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יחד' שתיקף ומיד יקיים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

הבריאה והגאולה

אמיתית מציאות הבריאה היא כפי שהיתה בתחילת הבריאה שהעולם כולו הי' מים במים, וכפי שיהי' גם לעתיד לבוא • הענין בזה – שמציאות המים, "אין מים אלא תורה", חודרת בכל הבריאה כולה עד שכל מציאות הבריאה אינה אלא מציאות המים, תורה • וזהו כללות מעמד ומצב העולם בזמן הגאולה – שהרי גאולה הוא מעמד ומצב שלמעלה מכל מדידה והגבלה, שאז אי אפשר לחלק בין "נקודה" לכל המציאות כולה •

משיחת יום ד' פ' נצבים, כ"ה אלול ה'תנש"א – בלתי מוגה

יהי אור"י,

א. פותחין בברכה¹,

ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט⁸ (שנעשית יסוד בפנימיות התורה) שכל דבר שבעולם נברא בכל רגע ורגע מאין ואפס המוחלט להיות יש נברא, יש נוצר, ועד ליש שבעולם העשילי שהוא תכלית הישות, והיינו, שבכל רגע ורגע, בשעתא⁹ חדא וברגעא חדא, נעשה שינוי מן הקצה אל הקצה: ברגע שלפנ"ז הי' זה ענין שאין לו מציאות כלל וכלל, וברגע שלאח"ז מתהווה בכל תוקף הישות,

ובפרט כאשר מדובר אודות ענין חדש שבו צריך להיות ענין של פתיחה (כמבואר בחסידות² ש"פתיחה" היא בענין חדש לגמרי³) – כביום זה (כ"ה אלול) שבו נברא העולם⁴ בשבעת ימי בראשית⁵, החל מיום ראשון שבו נברא האור⁶ עי"ז ש"וויאמר אלקים

(1) ראה בהנסמן בלקו"ש חכ"ד ע' 641 בהערה (ד"ה פותחין בברכה).

(2) ראה אמ"ב ש' הק"ש פנ"ז (נה, א). סה"מ תרע"ח ע' רפג. תרפ"ח ע' קב, ובכ"מ.

(3) וענין זה מודגש ביותר בפנימיות התורה – כפי שמצינו בזהר ותיקוני זהר (תורה שבכתב דפנימיות התורה) שהלשון הרגיל בהתחלת כל מאמר שנקרא על שמו של תלמיד ותיק, אמורא או תנא, הוא: "פתח" (רבי כו') – דלא כבש"ס שמשתמשים בלשונות שונים, אע"פ שבכל התורה כולה ישנו ענין החידוש, "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים" (שורע אדה"ז או"ח סס"א ס"ב), ויתירה מזה: חדשים (פרש"י תבוא כו, טז), ועד חדשים ממש, כבפעם הראשונה ממש.

(4) ויק"ר רפכ"ט. ועוד. – נסמן בסה"מ מלוקט ח"ג ע' ג הערה 7.

(5) ודוגמתו בכל שבוע ושבו, ובפרט בשבוע דימי הסליחות, שהתחלתם "במוצאי מנוחה".

(6) נוסף על התהוות כללות ענין הזמן, כדאיתא

וכל זה אפילו בנבראים שמציאותם קיימת מאז בריאת העולם, כמו צבא השמים, השמש הירח והכוכבים, שהם קיימים באיש, ועד"ז בצבא הארץ, שאע"פ שאינם קיימים באיש כצבא השמים, הרי הם קיימים עכ"פ במין, היינו, שכללות המין והסוג של הנברא נשאר

בספרי קבלה שגם הזמן נתהווה מאין ואפס ליש (ראה בהנסמן באג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ב ע' רכד).

(7) בראשית א, ג.

(8) תניא שעהיה"א בתחלתו. וראה גם שם אגה"ק סכ"ה.

(9) כולל גם הפירוש ד"שעה" מלשון הפנה, "א' קער" (סה"מ קונטרסים ח"ג ע' קד. ועוד).

בקיומו, אע"פ שבנוגע לכל נברא פרטי שבכל מין מבאר הרמב"ם¹⁰ שמציאותו נפסדת, הן במיני בעלי-חיים, ואפילו בסוג הדומם, כמו אבן, שגם היא מתבטלת ממציותה עי"ז שמתפוררת כו' – הרי כולם מתהווים בכל רגע ורגע מאין ואפס.

והתהוות זו היא בכח הא"ס, ובלשון אדמו"ר הזקן בחלק אגה"ק¹¹ שבספר התניא: "מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו ולכן הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש בלי שום עילה וסיבה אחרת קודמת ליש הזה", יש הנעשה, שנעשה חד עם יש הנוצר ויש הנברא, עד ליש שבאצילות, וכל ענינים אלו נעשים חד עם יש האמיתי – עי"ז שיהודי מגלה בעצמו את היש האמיתי, אשר, ה"ישות" שלו היא בכך שאליו שייכת התורה, ואליו שייך כל סדר ההשתלשלות וכל העולם שנברא בשבילו¹², כדי שמתוך מנוחה שמחה וטוב לבב יוכל ללמוד תורה ולקיים מצוות באופן דמוסיף והולך ואור.

ב. והנה, אמיתית מציאות הבריאה היא כפי שהיתה בתחילת הבריאה שהעולם כולו ה' מים במים¹³, וכפי שיהי' גם לעתיד לבוא, כמ"ש¹⁴ "כמים לים מכסים" (כפי שמביא הרמב"ם בסיום חותם ספרו).

והענין בזה:

הפירוש ד"מים במים", "כמים לים מכסים", הוא, שאף שישנה מציאות כל הנבראים, מ"מ, מה שנראה לעיני כל באי עולם אינו אלא מים בלבד, אפילו לא מציאות הים, אלא המים שמכסים גם על מציאות הים.

(10) הל' יסוה"ת פ"ד ה"ג.

(11) ס"כ (קל, סע"א ואילך).

(12) סנהדרין לז, סע"א (במשנה).

(13) ב"ר פ"ה, ב. וש"נ.

(14) ישע"י יא, ט.

וכמודגש בפשטות הכתובים ש"רוח אלקים מרחפת על פני המים"¹⁵: "רוח אלקים" – שקשור עם מציאותם של בני, "רוחו של משיח"¹⁶ – מרחפת על כל המציאות כולה שנקראת בכתוב בשם "פני המים", הפנימיות דהמים.

והיינו, שלא נזכר בכתוב שזוהי הפנימיות של הארץ הלזו התחתונה, או הפנימיות של ד' היסודות ביחד, או עכ"פ א' היסודות ביחד עם יסוד המים, אלא רק הפנימיות דהמים – כיון שהדבר היחיד שנראה הוא מציאות המים, אע"פ שידועים שתחת המים ישנו ים וכו'.

והענין בזה – שמציאות המים, "אין מים אלא תורה"¹⁷, חודרת בכל הבריאה כולה עד שכל מציאות הבריאה אינה אלא מציאות המים, תורה¹⁸.

וזהו כללות מעמד ומצב העולם בזמן הגאולה – שהרי גאולה הוא מעמד ומצב שלמעלה מכל מדידה והגבלה, שאז אי אפשר לחלק בין "נקודה" לכל המציאות כולה.

ומזה מובן, שמעמד ומצב העולם קודם הגאולה – בזמן הגלות – הוא באופן של העדר המציאות לגבי מעמדו ומצבו האמיתי בזמן הגאולה.

ג. ועפ"ז יש לבאר בנוגע לדברי אדמו"ר הזקן להרה"צ ר' פנחס מקאריץ ע"ד ההכרח בגילוי והפצת תורת החסידות בזמן הגלות, ע"פ משל משחיקת האבן¹⁹:

ענינו של משל בתורה הוא – שע"י הבנת

(15) בראשית א, ב.

(16) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(17) ב"ק יז, א. וש"נ.

(18) וע"ד שע"י לימוד התורה נעשה "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל" (תניא פ"ה), שהתורה חודרת בכל מציאותו של יהודי ובכל פרטי עניניו שמציאותם נעשית המציאות דתורה.

(19) אגרות-קודש אדמו"ר מהר"י צ"ח"ג ע' שכו ואילך. ועוד.

כמו שהי' בזמן שביהמ"ק הי' קיים

[. .] אמור אמרתי אשר, כמו בכל שנה, יבוא הנה לימי השמע"צ ושמח"ת ונתראה ונשוחר יחד. וכנראה אשר מפני סיבות שונות ומשונות עכבוהו ולא יכול להוציא לפועל נסיעה זו.

וחבל, וכמרז"ל (ר"ה טז, ב) חייב אדם להקביל פני רבו ברגל. וראה כסף משנה ברמב"ם הל' ת"ת פ"ה ה"ז.

והנה אף שעתה מקילין בהנ"ל, וכמה טעמים נאמרו בזה, הנה עוד אחת יש בזה. והוא ע"פ הידוע הקושיא במה שאנו אומרים ואין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך, דבשלמא לעלות ולראות אי אפשר מפני היד כו' אבל ההשתחוואה אפשר להיות בכל מקום לפניו ית' כמו ואנחנו כורעים ומשתחוויים כו' ולמה צריך לזה ביהמ"ק דוקא. והתירוץ ע"ז הוא כי יש ב' בחינות בהשתחוואה: א) השתחוואה חזונית שמשתחוה בגופו או, מדרגה נעלית יותר בהשתחוואה חזונית, שבמעשה בפועל, שזה תלוי בגופו, לא ימרוד במלך מלכי המלכים הקב"ה. ב) השתחוואה פנימית שנעשה בבחי' ביטול רצונו מפני רצון הקב"ה שאין לו רצון וחפץ אחר כלל, וזהו השתחוואת הנפש. והשתחוואה זו היו מקבלים ישראל ע"י הראי' ברגל בביהמ"ק. ושמחרב ביהמ"ק הגם שאין אנו יכולים להשתחוות עכ"פ נתפשטה קדושת הארה זו אפס קצוהו במקדש מעט ביהמ"ד וביהמ"ד והיינו בשעת התפלה (בלקו"ת פ' ברכה ד"ה מזמור שיר - הראשון - פ"ב בארוכה).

והנה רואין אנו במוחש, אשר לבוא למדרגת בטל רצונך שכלך וכל כחות נפשך בלי סיוע -

קשה מאד: כי בהכירו ערך עצמו, לא ימצא טעם מספיק שיבטל רצון עצמו בכל וכל. ואדרבה, אם יתקרב לידי הכרה והחלטה שצריך הוא לבטל רצון עצמו, הרי איש שבא להחלטה כזו ה"ה ירא שמים במדרי' חשובה, וא"כ שוב אינו מובן למה אין לו לסמוך על החלטות שכלו ורצונו. והעצה היעוצה היא שיבקש עזר מאדם כזה שמודה הוא בו שעומד למעלה ממדריגתו הוא, ואין לו פניות ח"ו בענינים אלה, שאז בטח ישמע לפקודתו מה שיורהו בדרכי עבודת ה'. והזמן המסוגל לזה הוא בשלש רגלים וע"ד דוגמא כמו שהי' בזמן שביהמ"ק הי' קיים. והאריכות בזה אך למותר.

(ממכתב כ"ד תשרי תש"ח. אגרות קודש ח"ב ע' רנד)

כשחלפה שנה ועדיין לא נסע לרבו - חייא מנא ליי?

"רבי לא שנה, רבי חייא מנא ליי". ופירשו חסידים בדרך הצחות:

רבי לא שנה - כאשר חלפה כבר שנה ועדיין לא נסע החסיד לרבו, חייא מנא ליי - מאין יקח לו תיות לעבודת ה'?

("אוצר פתגמי חב"ד" ע' 298)

אזי לא חסר מאומה...

ותוכן הענין:

כאשר נמצאים בנסיעה בדרך, נכנסים לה"בתי מזרח" ("קרעטשמעס") שנמצאים באמצע הדרך, ושם יכולים לנוח, להתפלל וללמוד השיעורים במנוחת הדעת.

והנמשל בזה - שהנסיעה בדרך קאי על זמן הגלות, "מפני חטאינו גלינו מארצנו", שכל בנ"י (הן אלה שנמצאים כאן, בחוץ לארץ, והן אלה שנמצאים בארץ ישראל) הם בגלות, בדרך, ובאמצע הדרך ישנם "בתי מזרח" "קרעטשמעס", שהם המקומות של הרביים.

ובמילא, צריכים להשתדל למעט ככל האפשרי בשהות בדרך, ולהמצא יותר ב"בית המרוזח" ("קרעטשמע"), במקומו של הרבי, מתוך ידיעה ששם לא חסר מאומה.

(משיחת ש"פ ויצא ה'תשי"א - בלתי מוגה)

האיר בהם הרגש החסידי

ענין נוסף שבקשתי שיפרסמוהו - בקשר ובשייכות לשבעה במרחשון:

א) נתינת יישר-כח לכל האורחים שליט"א, אשר, הרגש החסידי שלהם האיר בהם בגילוי ובא לידי פועל ממש, לקיים את ה"לך לך מארצך גו'" כדי להיות בד' אמותיו (בית-כנסת ובית-מדרש) של נשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, במשך הזמן ד"הקהל", "הקהל את העם האנשים הנשים והטף" (חג הסוכות) - עכ"פ שעה אחת או יום אחד, ועאכו"כ אלה שהיו כל משך חג הסוכות, ובמיוחד - גם המשכו עד שבעה במרחשון.

(משיחת ש"פ לך-לך ה'תשמ"ח - מוגה)

גודל הרחמנות על אלו שלא באו

ישנם אמנם כאלו שלא באו, אלא נשארו לשבת ב"חור" שלהם ("געבליבן יצן בא זיך אין קאטון"), בדמיינם לעצמם שיושבים בארמון המלך... וכך "העבירו" ("אָפּגעשמאַכטעט") את כל משך "זמן שמחתנו".

הסיבה לכך שייכול להיות מצב זה (לשבת ב"חור" ולחשוב שנמצאים ב"ארמון המלך") היא - חשכת הגלות, אבל, מה שייך חושך הגלות לאלו השייכים לנשיא דורנו, שמכריז שכבר סיימו כל העבודה, כולל גם "צחצוח הכפתורים"!!...

ומובן גודל הרחמנות עליהם, ובמילא, גדול יותר הצורך לעודדם כו' שלא יפלו ברוחם כו', ואדרבה - שיהי' אצלם הענין ד"כפלים לתושי".

ובכל אופן - כל זה שייך לצד השמאלי, אבל העיקר הוא מה שנעשה בצד הימני, כאמור, להביע יישר-כח לכל האורחים כו'.

(מהשלמות לשיחה הנ"ל - בלתי מוגה)

בכל משך ימי חייו, סמוך על שולחן אביו המלך.

וענין זה (שעצם העובדה שאינו סמוך על שולחן אביו נחשבת אצלו לענין של גלות) אינו דבר מדומה ("א' איינגערעדטע זאך") בגלל היותו מפונק, בן יחיד וכיו"ב, אלא זהו ענין אמיתי - כי, המושג של "גלות" נמדד לפי ערך וביחס להאדם הנמצא בגלות, שאינו דומה גלות של עבד לגלות של איש פשוט, איש חשוב, ועאכו"כ בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, שכאשר חסר אצלו "כי הוא זה" מהמעמד ומצב ד"סמוך על שולחן אביו", הרי זה כבר ענין של גלות הכי גדול, הכי חזק והכי מטה מטה ביותר.

וזהו גם הטעם שבנוגע לענין הגאולה מדיגשים "גאולה האמיתית והשלימה", ובזה גופא לא רק אמת סתם, אלא אמת לאמיתו, ולא רק שלימות סתם אלא שלימות שבשלימות, ולא עוד אלא שגם לאחרי שישנה כבר גאולה אמיתית ושלמה, הנה ברגע שלאח"ז נעשית גאולה אמיתית ושלמה אפילו בערך לגאולה האמיתית והשלימה שהיתה ברגע שלפנ"ז, וכן הלאה.

ד. וענין זה קשור עם החלק בפרשת השבוע שמדבר אודות הגאולה - "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים וגו'"²¹.

ובהקדמה - שזהו פסוק בתורה שבכתב,

בזמן בית ראשון ובזמן בית שני, אלא באופן נעלה עוד יותר.

21 פרשתנו ל, ג.

(* שהרי יש מעלה בבית שני לגבי בית ראשון, כמ"ש (חגי ב, ט) "גדול יהי' כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", שהי' גדול בשנים, שבית ראשון נעמד ת"י שנים ובית שני נעמד ת"כ שנים (פרש"י עה"פ), וכיון שמדובר אודות "שנים של בית המקדש, הרי זה באופן שהרגע הראשון שנוסף על הת"י שנים הוא שלא בערך לגבי כל הת"י שנים שלפנ"ז, ועאכו"כ הרגע השני שהוא באופן של הוספה ("מעלין בקודש") שלא בערך גם לגבי הרגע הראשון כו'.

המשל שמדבר אודות ענין המוכר לנו, ניתוסף ביאור והסבר בהבנת הענין בתורה, ובפרט בפנימיות התורה, אשר, לולי המשל לא היו יכולים להבין את תוכן הענין כפי שהוא בהנמשל.

ובנדו"ד, כאשר אדמו"ר הזקן מדבר עם ר' פנחס מקאריץ אודות פנימיות התורה - הרי לכאורה, הן אדמו"ר הזקן, והן ר' פנחס מקאריץ (שהי' מתלמידי הבעש"ט), אינם זקוקים ל"משל" כדי להבין את תוכן הענין בהנמשל, ומהו הצורך במשל?

ובפרט - משל מדבר ירוד כמו "אבן". ואף שמדובר אודות אבן יקרה, הרי תוכן המשל אינו באופן ששומרים על יוקר האבן, אלא להיפך - ששוחקים את האבן היקרה להיות עפר ואבק, ועד כדי כך שמערבים העפר והאבק במים, ושופכים על שפתותיו של בן המלך שנמצא במעמד ומצב של התעלפות.

ויש לומר, שבזה מרומז שבזמן הגלות נחשבת כללות מציאות הבריאה לאבק ועפר בלבד לגבי מעמדה ומצבה האמיתי!

ולהוסיף, שענין הגלות (שאז נחשבת מציאות הבריאה לאבק ועפר) הוא לא רק כאשר בן המלך נמצא במעמד ומצב של התעלפות (כבמשל הנ"ל), אלא גם כאשר בן המלך הוא בכל התוקף שלו, במעמד ומצב רוחני נעלה כו', אלא שאינו סמוך²⁰ על שולחן אביו המלך - הרי זה אצלו מעמד ומצב של גלות ובמילא, כל העילויים שיהיו אצלו אינם אלא כמו עפר ואבק בלבד לגבי המעמד ומצב האמיתי שצריך להיות אצל כו"א מישראל

20 "סמוך" דייקא, היינו, לא זו בלבד שנמצא על שולחן אביו המלך, אלא שזוהי כל מציאותו.

ולהעיר, שמצינו לשון זה גם שלא למעלותא - "סמך מלך בבל אל ירושלים" (יחזקאל כד, ב). ועצם הדבר שמשמשים כאן בלשון "סמך" - כיון שתיכף ומיד הרי זה מתהפך לטוב (ראה לקו"ש חכ"ה ע' 267 ואילך. ועוד), הן היום שבו סמך כו', והן מלך בבל עצמו, ועאכו"כ ירושלים - שתהי' לא רק כפי שהיתה

שבו לא נוגע כ"כ ענין ההבנה וההשגה בשכל הגשמי, כמו בתושבע"פ (כהפס"ד בשו"ע²²), היינו, שגם אם לא תופסים לגמרי במה מתבטא אמיתית הענין ד"ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך וגו'", די באמירת הפסוק כשלעצמו – לאחר הקדמת ברכת התורה, ברכה מלשון המשכה²³, להמשיך את "נותן התורה".

וכאשר שואלים כל אחד מאנשים נשים וטף דבני" מהי כוונתם ורצונם באמירת "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך וגו'" – עונה כאו"א מהם שאין צורך לפרש כוונתם ורצונם, כיון שהתורה פסקה ש"אין מקרא יוצא מידי פשוטו"²⁴, ובמילא, צ"ל תיכף ומיד ממש "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושם וקבצך מכל העמים וגו'" **כפשוטו**, קיבוץ נדחי ישראל, כמ"ש בהמשך הכתובים²⁵ "אם יהי נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך וגו'".

[ובהמשך לזה באים גם שאר הענינים שבפרשיות שלאח"ז, עד לפרשת "וזאת הברכה אשר בך משה" החל מההתגלות דמשה במעמד ומצב של נשמה בגוף, אלא שבהנשמה שבגופו ניתוספה גם המעלה ד"אל עפר תשוב"²⁶, נוסף על העליות ד"ייעל משה גו' אל הר נבו", "כמה מעלות היו ופסען משה בפסיעה אחת"²⁷].

ה. ובפרטיות יותר:

הענין ד"ושב וקבצך מכל העמים וגו'" נעשה עי"ז שכאו"א מישראל מקבץ את נדחי ישראל **שלו**, בעבודתו הפרטית, היינו, כל המחשבות והדיבורים והמעשים, גם אלה שמאיזה סיבה שתהי' היו במעמד ומצב של

(22) ה' ת"ת לאדה"ז ספ"ב. ושי"נ.

(23) ראה תו"א מקץ לז, ג. ובכ"מ.

(24) שבת סג, א. ושי"נ.

(25) פסוק ד.

(26) בראשית ג, יט.

(27) ברכה לד, א ובפרש"י.

"נדחך" לשעה קלה עכ"פ – כיון שתיכף ומיד שב בתשובה.

וכדאיתא בגמרא²⁸ "אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום" (ועד"ז להיפך, אם ה' אצלו ענין בלתי-רצוי ביום אל תהרהר אחריו בלילה) כי בודאי עשה תשובה [..].

ויש להוסיף, שגם ענין התשובה מודגש בפרשת השבוע – כמ"ש²⁹ "ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך"³⁰, שהפירוש הפשוט בזה הוא שהקב"ה נותן לכאו"א משיראל את הכח והאפשרות לשוב בתשובה,

ומה גם שענין זה מודגש בכל ימי חודש אלול, כיון שא' מהראשי-תיבות דאלול הוא "את לבבך ואת לבב"³¹, ובפרט שבחודש אלול עצמו נמצאים כבר ב"ב ימים האחרונים³², ובימי הסליחות³³.

וזוהו תוכן שיעור חומש היומי – שע"י ענין התשובה ("ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך") נעשה קיבוץ הנדחים בעבודתו הרוחנית של כאו"א מישראל, "ושב הוי' אלקיך את שבותך", והיינו, שנעשה היחוד דהוי' עם אלקיך, כחך וחיותך (ועד ש"ישראל (ע"י אורייתא) וקוב"ה כולא חד"³⁴), לפעול את "שבותך", ועי"ז נעשה קיבוץ נדחי ישראל כפשוטו – "ושב וקבצך מכל העמים וגו'". ■

(28) ברכות יט, א.

(29) נציבים ל, ו.

(30) וזוהו גופא – "זרעך" לשון רבים, ריבוי דורות, ולכל הפחות שני דורות לאח"ז, ע"ד מש"נ (ישע"י נט, כא) "לא ימוש מפך ומפי זרע ומפי זרע זרעך", ש"תורה מחזרת על אכסניא שלה" (ב"מ פה, א).

(31) בעה"ט עה"פ. ועוד.

(32) והרי אין הכוונה שהימים שלפנ"ז עברו וחלפו להם ח"ו, אלא שהם עצמם נכנסים ונמצאים בהימים האחרונים ביתר שאת וביתר עוז.

(33) שלהיותם לא יותר מאשר שבעה ימים (או שמונה ימים, אם מחשיבים גם את יום השבת) – הרי הם לעולם בתוך י"ב ימים האחרונים.

(34) ראה זח"ג עג, א.

חזי קרוב לבית המקדש

ב"ה. כ"ח תשרי תש"ח

כב' הו"ח אי"א נו"מ באמונה מוהר"י שי' הכהן כץ - שיקגו
שלום וברכה!

שיערתך שנתראה כאן בתקופת סוכות (כפי רגילותכם לבוא לכ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א לימים אלו), להתברך בפתקא טבא לשנה טובה ושמחה, לצערי השנה לא הגעתם. בתקוה שהכל כשורה בבריאות הגוף אצלכם ואצל ב"ב שי'.

אחת ממעלות הכהנים ועבודתם הקיימות גם לאחר חורבן בית המקדש היא נשיאות כפים בשעת התפלה, ואכן בתי-כנסת קרויים מקדש מעט.

אחד מהדברים שהעלי' לרגל לבית המקדש פעלה ביהודי, כפי שהחסידות מבארת, שהי' משתחוה, ולא רק בחיצוניות, עם הגוף, אלא גם עם הנשמה שלו, כלומר, הוא ביטל את כל כחות הנשמה שלו: רצון, שכל ומדות אל הקב"ה, במילא מובן שבית כנסת שבו ההשתחו' הפנימית מתבצעת באופן הכי טוב, הוא [בית כנסת כזה שהוא] יותר מקדש מעט, יותר קרוב למעלת בית המקדש.

וזאת מוצא חסיד כאשר הוא מתפלל בבית המדרש של רבו, שהרי כל חסיד בטל פחות או יותר לרבי, וכשחסיד כהן נושא כפיו בביהמ"ד של רבו, הרי שבהשוואה לנשיאות כפים בסתם בית המדרש זה יותר קרוב לנשיאות כפים שהיתה בבית המקדש (שהי' שלא בערך גדול לנשיאות כפים במדינה. ראה משנה סוטה לז, ע"ב).

(תרגום חפשי מאג"ק ח"ב ע' רנו)

להמצא יותר ב'בית המרזח' - במקומו של הרבי

בין הניגונים המיוחסים לחסידי אדמו"ר האמצעי ישנו הניגון "ניע זשוריצי חלאפצי", ומבאר כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, שאצל החסידים של אדמו"ר האמצעי היתה הדאגה היחידה כיצד לבוא עד ה"מרזח" ("יאק דאיעדעם דא קארטשאמקע"), וכאשר באים לשם

הרי זה דבר הפשוט!

עצם הענין של נסיעת חסיד לרבו - הרי זה דבר הפשוט, שלכן, מזמן לזמן נוסע כל חסיד לרבו (ככל פרטי הענינים שבזה), ונסיעה זו פועלת בעבודתו במשך כל השנה עד לפעם הבאה שנוסע (בשנה הבאה, או בשנה זו עצמה).

(מתוך ספר השיחות תורת שלום ע' 188)

חייב אדם להקביל פני רבו ברגל

(ראש השנה טז, ב)

מזסף מיזחד לקראת החודש השביעי

בקשר עם נסיעתם של רבבות חסידים ל"בית חיינו",
"בית רבינו שבבבל", "בית משיח" - 770

. ויש להוסיף, שענין זה מודגש עוד יותר - כאשר "עושים גם היום" מעין ודוגמת הענין דעלי לרגל:

בנוגע לתוכן הענין דעלי לרגל בעבודה הרוחנית בנפש האדם - מבואר בלקו"ת ש"משחרב ביהמ"ק, הגם שאין אנו יכולים להשתחוות ("עיקר הראי' היא ההשתחוואה שהי' משתחוה ויוצא"), עכ"פ נתפשטה קדושת הארה זו אפס קצהו **במקדש מעט**, בית-הכנסת ובית-המדרש, ועאכו"כ - ביהכנ"ס וביהמ"ד מיוחדים, וע"ד - של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ואכן "עושים גם היום" - שכמה וכמה עשיריות ומאות מישראל מטלטלים את עצמם ("טלטולי דגברא" וגם "טלטולי דאיתתא") מביתם ומקומם, כדי לשהות במשך מועדי חודש תשרי בד' אמותיו של נשיא דורנו, מעין ודוגמת וזכר לענין דעלי לרגל בזמן שביהמ"ק הי' קיים.

ומכיון שנמצאים כאן עדיין כמה וכמה שלא מיהרו לחזור לבתיהם מיד לאחר שמח"ת, אלא נשארו גם לששה במרחשון (שבת זה), ורק לאחר כן עומדים לחזור לבתיהם, איש איש למקומו, המקום שהועידה לו ההשגחה העליונה למלא את תפקידו ושליחותו, "לשכן שמו שם" - אזי מודגש עוד יותר ענינו המיוחד דשה במרחשון, סיום וגמר העלי לרגל.

(משיחת ש"פ נח, ו' מ"ח ה'תשמ"ז - מוגה)

"הי' נראה למשה כאילו הוא חי" - בגופו

- נערך על-ידי מערכת "יחי המלך"*

א. בסוף פ' וילך, עה"פ¹ "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון", מקשה רש"י: "והרי כל ימות יהושע לא השחיתו, שנאמר² ויעבוד העם את ה' כל ימי יהושע?" ומבאר: "מכאן שתלמידו של אדם חביב עליו כגופו, שכל זמן שיהושע חי, הי' נראה למשה כאילו הוא חי". וצריך להבין, איך שייך לומר דמכיון ש"הי' נראה למשה כאילו הוא חי" לכן כתוב בתורה שהיא תורת אמת - "אחרי מותי", והתורה מתכוונת אחרי מות יהושע? הרי לכאורה, לפי האמת - בני ישראל לא חטאו אחרי מיתת משה, ואיך שייך לומר שמצד 'דמיונו' של משה ("כאילו הוא חי"), יהי' כתוב כך בתורת אמת?

ואף שלמשה נדמה "כאילו הוא חי", מכל-מקום, הרי לפועל כתוב בתורת אמת שמשה מת³, וא"כ הדרא קושיא לדוכתא: הרי כל ימות יהושע לא השחיתו?

ב. והביאור בזה:

על משה רבינו לא שייך לומר שיש לו רק 'דמיונות' ("כאילו הוא חי") אך האמת אינה כך, אלא **כן הוא האמת!** והתורה היא תורת אמת, ולפועל כשיהושע חי הנה גם משה חי!

וכל החידוש בזה הוא, שלא רק שכן היא האמת, אלא גם משה הרגיש זאת ואמר על עצמו "אחרי מותי", היינו אחרי מות יהושע. ולא כיעקב אבינו שאומרים עליו "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים"⁴, אך יעקב בעצמו לא אמר זאת; משא"כ כאן במשה, הנה הוא גופא הרגיש זאת בנפשו ואמר "אחרי מותי".

ולא רק שמשה רבינו הי' חי **בנשמתו** בחייו של יהושע (כי אין זה חידוש), אלא עיקר הענין הוא "שתלמידו של אדם חביב עליו **כגופו**", זאת אומרת, ש"הי' נראה למשה כאילו הוא חי" **בגופו**, כי גם גופו של משה הי' כמו נשמתו.

ג. והביאור בזה, ע"ד מה שאומרים⁵ בענין נבואת משה רבינו, שאף שהיתה בדרגא נעלית משאר הנביאים, הנה מכל-מקום בעת הנבואה "הוא עומד על עמדו שלם"⁵ (שלא כשאר הנביאים שהיו "יראים ונבהלים ומתמוגגין"⁵), וזהו מצד שגופו של משה לא בלבד והפריע לו, כי גופו הי' כמו נשמתו.

ולזאת, הרי משה רבינו הי' חי **בגופו** "כל ימי יהושע!"

(משיחת ש"פ וילך ה'תשכ"ו - בלתי מוגה)

* ע"פ שיחות-קודש תשכ"ו ע' 16-17, בהוספת מראי מקומות בשוה"ג.

(3) ברכה לד, ה.

(4) תענית ה, א. וראה פרש"י ר"פ ויחי.

(1) לא, כט.

(2) שופטים ב, ז (וכצ"ל הציון ברש"י בפסטות). (5) ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ה"ו.

”הכתיב גאולה לעצמו”

כאשר ”תורת אמת” אומרת ליהודי שנמצאים עתה בימי הגלות האחרונים, וצריכים להתכונן לגאולה האמיתית והשלימה – נשאלת אצלו שאלה: מאחר שרואים שמעמד ומצב העולם הוא באופן ד”החושך יכסה ארץ גו”¹, ועאכו”כ שרחוקים עדיין מגילוי אור אלקי, ובפרט כאשר מדובר אודות הגילוי דלעתיד לבוא, ש”והי’ לך ה’ לאור עולם”² – וא”כ, כיצד יוכל לעבוד עבודתו כדבעי, שלא להתפעל מחושך העולם, ולהתכונן לקראת הגאולה האמיתית והשלימה!?

הנה ע”ז באה ההוראה מחלק הסדרה השייך ליום זה³ – ”ושב ה’ אלקיך את שבותך וגו”:
יהודי צריך לדעת שהשכינה שרוי’ עם ישראל בצרת גלותם (עד הרגע האחרון שבנ”י נמצאים בגלות), וכאשר בנ”י יוצאים מהגלות, הרי זה באופן ד”ושב ה’ אלקיך את שבותך”, ”והשיב לא נאמר אלא ושב”⁴, ”הכתיב גאולה לעצמו, שהוא ישוב עמהם”⁴.

ולכן, אע”פ ש”החושך יכסה ארץ גו” – אין לזה תפיסת מקום כלל, מאחר שיהודי יודע שהקב”ה נמצא עמו בכל מעמד ומצב.

ועפ”ז מובן שכאשר הקב”ה מצווה את בנ”י להתכונן לקראת הגאולה האמיתית והשלימה, ולהכין את העולם כולו לקבל גילוי אור אלקי, עי”ז שמאיר את ביתו וסביבתו באור התורה והיהדות – הרי בודאי שכאו”א מישראל יכול להצליח במילוי שליחותו של הקב”ה (ללא כל ספק), מאחר שהקב”ה נמצא עמו. ולכן, הרי הוא עובד עבודתו מתוך שמחה וטוב לבב, וכמ”ש⁵ ”עבדו את ה’ בשמחה”, ושמחתו מוסיפה עוד יותר בהצלחת העבודה.

ועי”ז זוכים בקרוב ממש לצאת מהגלות – וכפרש”י (עה”פ⁶) שהקב”ה ”אוהז בידיו ממש איש איש ממקומו, כענין שנאמר⁶ ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל”.

(משיחה לנשי ובנות חב”ד, כ”ד אלול ה’תשמ”א – בלתי מוגה)

- (1) ישע”י ס, ב.
- (2) שם, יט.
- (3) פרשתנו ל, ג.

- (4) פרש”י שם.
- (5) תהלים ק, ב.
- (6) ישע”י כז, יב.

המדור מוקדש
לזכות

ר’ מיכאל נחמיה בן חוה אסתר וזוג’ רחל יפה בת מינדל שיחיו
מרת חי’ רחל בת שפרינצא שנאל שתחי’
אורי אהרן יואל בן מינדל וזוג’ בתיה רות בת שרה שיחיו
וילדיהם: שטערנא שרה ושמואל שיחיו
ולזכות שושנה חסיה בת מינדל לזיווג הגון
ולזכות דוד יעקב בן מינדל לרפוש בגו”ר ולזיווג הגון
ולזכות יוסף יצחק בן רייזל פרומה לברכה והצלחה בגו”ר
ולזכות צבי בן חי’ רחל לרפוש וקרובה

”מנחם שמו” – כפי שחותם בדרך כלל

[. .] וענין זה [דביאת משיח] קשור גם עם הצ”צ – כמובן ממרז”ל שמשיח ”מנחם שמו”, ושם זה הוא שמו הראשון של הצ”צ.

[וכידוע שברוב החתימות שלו ה’ חותם את שמו הראשון בלבד. לפעמים ה’ אמנם חותם את ב’ השמות (ובנוגע לשמו השני – לפעמים עם יו”ד, ולפעמים בלי יו”ד), אבל ברוב הפעמים ה’ חותם את שמו הראשון בלבד].

והשם ”מנחם” הוא בגימטריא ”צמח”, דקאי על משיח צדקנו – יבוא בקרוב ממש, במהרה בימינו, למטה מעשרה טפחים, ובאופן ד”יעלה הפורץ לפנינו”, והולכים ביחד עם משיח צדקנו לארצנו הקדושה.

(משיחת ליל כ”ט אלול, ה’תשמ”א)

השם והתואר דמשיח צדקנו

ויש להוסיף ולקשר את הענין דביאת משיח צדקנו עם יום הולדתו של הצ”צ:

נוסף על האמור לעיל ע”ד השייכות דכל צדיק לגאולה, ובפרט ששמו כפול, ותורתו כפולה, מצד השייכות ד”כפל” לגאולה – הרי, השם שבו נקרא בעל יום ההולדת הוא ”צמח צדק” . . שזהו השם והתואר דמשיח צדקנו.

(משיחת ערב ראש-השנה ה’תשמ”ו – בלתי מוגה)

בהכתרה העיקר הביטול, שזה מתבטא בדיבור שאומרים ”יחי המלך”

כמדובר לעיל, הענין דר”ה קשור עם מה שהקב”ה אומר ”אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרוכם לפני לטובה, ובמה בשופר”, שזהו הרי שלשת הענינים של מחשבה דיבור ומעשה;

תקיעת שופר הוא ענין המעשה, ומלכיות הוא ענין הדיבור, שהרי בנוגע להכתרה לא נוגע מחשבה, העיקר הוא ענין הביטול שזה מתבטא בענין הדיבור דוקא, שאומרים ”יחי המלך” [. .] וזכרונות הוא ענין המחשבה.

(תרגום חפשי משיחת יום ב’ דר”ה ה’תשל”ז – בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת ר’ יהודה ב”ר צבי הירש ע”ה סטראל – נפטר ביום כ”ז אלול
ולע”ז זוגתו טשרנא גיטל בת ר’ יעקב ע”ה – נפטרה ביום ה’ טבת
יה”ר שתיכף ומיד יקויים היעוד ”הקיצו ורגנו שוכני עפר” והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
נדבת בנם – יבלחט”א – הרה”ח שמואל סטראל ומשפ’ שיחיו